

Asia: VN/16819/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle kansaneläkelain, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain sekä eräiden muiden etuuslakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Pyydämme ystävällisesti ottamaan kantaa ehdotuksiin sekä tarvittaessa tuomaan esiin myös perustelut näkemyksillenne.

Voitte halutessanne tuoda esiin myös sellaista keskeistä tietoa, joka näkemyksenne mukaan vaikuttaa esityksen vaikutusten arviointiin.

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Gynekologinen potilasjärjestö Korento ry. kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Pitkäaikaissairaana nuoren, jolla sairauden oireet vaikuttavat merkittävästi pärjäämiseen arjessa ja opinnoissa, tilanne poikkeaa merkittävästi muista saman ikäluokan nuorista. Esitetyillä muutoksilla poistetaan taloudellisia tukimuotoja, joilla on helpotettu vammaisten ja pitkäaikaissairaiden nuorten tilannetta 16-17 vuoden iässä. Korento ry. ymmärtää tavoitteen oppivelvollisuuden pidennykseen liittyvien päällekkäisyyksien poistamisesta, mutta ei pidä esitettyjä muutoksia perusteltuina.

Korento ry. pitää tärkeänä, että pitkäaikaissairas nuori saa riittävän tuen ja tarvitsemansa kuntoutuksen. Emme kannata esitystä, koska esityksellä on arvioitu olevan negatiivisia vaikutuksia vaikeassa terveydellisessä tilanteessa olevien nuorten toimeentuloon, itsenäistymiseen ja kuntoutuksen kannustavuuteen. Erityisesti vaikutusarviot lapsiin ja nuoriin sisältävät useita negatiivisia vaikutuksia nuoren polkuun kohti työkykyä ja työelämää.

Kuntoutusrahalla on aiemmin todettu olevan iso merkitys nuoren itsenäistymiseen ja kuntoutumiseen, joten sen poistamisella voidaan arvioida olevan erityisen negatiivisia vaikutuksia.

Korento ry. on myös huolissaan siitä, että monessa kohdassa vaikutusarvioita todetaan, että vammaisilla ja pitkäaikaissairailla voi olla vaikeuksia maksaa nostamia opintolainoja takaisin. Ei siis ole perusteltua korostaa lainapainotteisen ja muutenkin monin tavoin tiukan opintolainajärjestelmän osuutta tämän ryhmän toimeentulossa. Vanhempien vastuu alle 18-vuotiaan toimeentulosta on korostumassa tämän esityksen myötä. Tässä ei kuitenkaan huomioida, että sairastamisen kustannukset rasittavat muutenkin monen kohteena olevan perheen ja kotitalouden tilannetta ja monet pitkäaikaissairaudet ovat periytyviä, jolloin samassa perheessä voi olla monia pitkäaikaissairaita henkilöitä.

Yleisesti ottaen Korento ry. on huolissaan useista, osittain samoihin henkilöihin ja kotitalouksiin osuvista, päällekkäisistä säästöistä. Niiden yhteisvaikutuksia ei ole mahdollista arvioida etukäteen riittävän tarkkaan. On hyvin todennäköistä, että esitykset heikentävät pitkäaikaissairaiden toimeentuloa entisestään. Jo nyt monet joutuvat tinkimään välttämättömistä menoista, koska sairastamisen kustannukset muodostavat kohtuuttoman taloudellisen rasitteen. Pahimmillaan tämä johtaa hoidosta tinkimiseen ja tulevien terveydenhoitomenojen kasvuun.

Haapa-aho Olga
Gynekologinen potilasjärjestö Korento ry